

ศุภักษร นิยมสิทธิ์ ๒๕๕๕: ภาพสะท้อนอัตลักษณ์ชาวอีสานจากละครโทรทัศน์
ปรัชญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทุล, ปร.ด.
๒๒๖ หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาษาและเนื้อหาที่นำเสนอภาพสะท้อนอัตลักษณ์ชาว
อีสาน และเพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนอัตลักษณ์ชาวอีสานจากละครโทรทัศน์ ข้อมูล
ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ คือ ละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวข้องกับชาวอีสาน
ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐-พ.ศ. ๒๕๕๔

ผลการศึกษาด้านภาษาและเนื้อหาในละครโทรทัศน์ พบการนำเสนอภาพสะท้อนอัตลักษณ์
ชาวอีสาน ๗ ด้าน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ตามลำดับ ดังนี้ ด้านวิถีการดำเนินชีวิต
และกิจกรรม ด้านดนตรี ด้านภูมิศาสตร์ ด้านภาษา ด้านความเชื่อ ด้านประเพณี และด้านศิลปะการ
ต่อสู้ป้องกันตัว ด้านวิถีการดำเนินชีวิตและกิจกรรม พบว่ามี ๓ ประเภท คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย และ
การแต่งกาย ตามลำดับ ด้านดนตรี พบว่ามี ๓ ประเภท คือ เครื่องดนตรี หมอลำ และเซิ้ง ตามลำดับ
ด้านภูมิศาสตร์ พบว่ามี ๓ ประเภท คือ ความแห้งแล้ง ชนบท และธรรมชาติ ตามลำดับ ด้านภาษา
พบว่ามี ๖ ประเภท คือ สำเนียงพูด คำเรียกญาติ คำนำหน้า คำสรรพนาม คำวิเศษณ์ และคำกริยา
ตามลำดับ ด้านความเชื่อ พบว่ามี ๔ ประเภท คือ ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อเกี่ยวกับผี
ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน ตามลำดับ ด้าน
ประเพณี พบว่ามี ๒ ประเภท คือ ประเพณีส่วนบุคคล และประเพณีสังคม ด้านศิลปะการต่อสู้
ป้องกันตัว พบมวยไทยโบราณ ผลการศึกษาด้านกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนอัตลักษณ์ชาว
อีสานจากละครโทรทัศน์ พบว่าใช้กลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนอัตลักษณ์ ๓ วิธี ได้แก่ กลวิธีการ
นำเสนอภาพสะท้อนอัตลักษณ์ผ่านตัวละคร กลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนอัตลักษณ์ผ่าน
บทสนทนา และกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนอัตลักษณ์ผ่านฉาก

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก